

BỘ THỦY SẢN

THÔNG TƯ số 1-TS/TT ngày 10-1-1988 hướng dẫn thực hiện các quy định về chính sách đối với kinh tế cá thể, tư doanh hoạt động sản xuất — kinh doanh trong khai thác, nuôi trồng, chế biến và dịch vụ sản xuất thủy sản.

Căn cứ Nghị định số 170-HĐBT ngày 14-11-1988 của Hội đồng Bộ trưởng quy định về chính sách đối với kinh tế cá thể, xí nghiệp tư doanh trong nông, lâm, ngư nghiệp.

Căn cứ Nghị định số 27-HĐBT ngày 9-3-1988 của Hội đồng Bộ trưởng quy định về chính sách đối với kinh tế cá thể, kinh tế tư doanh sản xuất công nghiệp, dịch vụ công nghiệp, xây dựng, vận tải.

Bộ Thủy sản hướng dẫn thực hiện các quy định về chính sách đối với kinh tế cá thể, tư doanh hoạt động sản xuất — kinh doanh trong khai thác, nuôi trồng, chế biến và dịch vụ sản xuất thủy sản như sau.

Phần I

VỀ QUY ĐỊNH CHUNG

1. Mọi công dân của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, không phải là cán bộ, công nhân viên chức Nhà nước, không phải là thành viên các đơn vị kinh tế tập thể trong mọi ngành kinh tế, nếu có tư liệu sản xuất, có vốn, có lao động, có kỹ thuật đều có thể hoạt động sản xuất kinh doanh dưới hình thức kinh tế cá thể, tư doanh trong ngành thủy sản.

Nhà nước công nhận sự tồn tại và tác dụng tích cực lâu dài của các thành phần kinh tế này trong cơ cấu nền kinh tế quốc dân của nước ta và bảo đảm không ai có quyền ép buộc các hộ kinh tế cá thể, tư doanh chuyển sang các hình thức kinh tế khác khi họ chưa tự nguyện.

Nhà nước khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi cho các thành phần cá thể, tư doanh đầu tư phát triển sản xuất kinh doanh trong các lĩnh vực khai thác, nuôi trồng, chế biến, dịch vụ sản xuất thủy sản và mở mang ngành nghề, không hạn chế quy mô.

Tùy trường hợp cụ thể, các hộ kinh tế cá thể, tư doanh có quyền đăng ký hoạt động sản xuất — kinh doanh dưới các hình thức sau đây:

a) Hộ cá thể. Nếu người chủ đăng ký sản xuất — kinh doanh có tư liệu sản xuất, có vốn và là người trực tiếp lao động hoặc điều hành quản lý, chủ yếu trong phạm vi gia đình thì đăng ký sản xuất — kinh doanh dưới hình thức hộ cá thể.

Những người lao động khác phải là người thân trong gia đình và phải có chung hộ khẩu với người chủ đăng ký sản xuất kinh doanh, ngoài ra có thể thuê mướn thêm lao động thời vụ.

b) Hộ tiểu chủ. Nếu người chủ đăng ký sản xuất — kinh doanh có tư liệu sản xuất, có vốn và là người trực tiếp lao động hoặc điều hành quản lý kỹ thuật, ngoài những người thân trong gia đình còn phải thuê mướn thêm lao động theo yêu cầu sản xuất và kỹ thuật thì đăng ký sản xuất kinh doanh dưới hình thức hộ tiểu chủ.

c) Xí nghiệp tư doanh (bao gồm xí nghiệp tư doanh, Công ty tư doanh, Công ty cổ phần, tổ hợp tư doanh... với quy mô không hạn chế); nếu vốn, tư liệu sản xuất do một người hoặc nhiều người cùng góp để tổ chức sản xuất kinh doanh và phải thuê mướn lao động theo nhu cầu sản xuất, kỹ thuật thì đăng ký sản xuất, kinh doanh dưới hình thức xí nghiệp tư doanh. Những người đóng góp cổ phần có quyền tự lựa chọn người đại diện để đứng tên đăng ký sản xuất kinh doanh và quản lý xí nghiệp tư doanh.

2. Trong ngành thủy sản có thể đăng ký sản xuất kinh doanh các hình thức nói ở điểm 1 với các ngành nghề, sản phẩm sau đây:

a) Khai thác thủy sản:

Các hộ cá thể tư doanh được quyền đăng ký đề khai thác thủy sản với tất cả các nghề được các quy định của Pháp lệnh bảo vệ nguồn thủy sản của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và các địa phương cho phép và được quyền lựa chọn nghề nghiệp phù hợp để đăng ký sản xuất trong từng thời gian mùa vụ với từng ngư trường cụ thể, kể cả những nghề mới được nhập hoặc mới sáng tạo ra. Đối với tàu thuyền không hạn chế về công suất và kích thước.

Những người có ngư cụ khai thác mà những ngư cụ này không vi phạm các quy định của pháp lệnh Nhà nước và của các địa phương về bảo vệ nguồn lợi thủy sản đều được quyền đăng ký đề khai thác thủy sản theo những nghề thích hợp. Trong các ngư trường mà mùa vụ cho phép, người có ngư cụ có quyền chọn nơi và mùa vụ khai thác theo ý mình để xin đăng ký.

b) Nuôi trồng thủy sản:

Tùy theo khả năng đầu tư và khả năng quản lý các loại mặt nước, các hộ cá thể tư doanh có quyền kiến nghị các chủ sử dụng mặt nước (các đơn vị kinh tế quốc doanh, tập thể) hoặc chủ quản lý (Ủy ban Nhân dân xã, phường, quận, huyện, tỉnh, thành phố) xét giao cho sử dụng mặt nước để nuôi trồng thủy sản theo những hợp đồng thỏa thuận giữa các bên và có thể xin đăng ký sản xuất, kinh doanh đối với các loại mặt nước với diện tích không hạn chế.

c) Chế biến thủy sản. Các hộ cá thể, tư doanh được quyền đăng ký sản xuất, kinh doanh với các hình thức chế biến và tất cả các loại sản phẩm chế biến từ các loại thủy sản dưới ba hình thức nói ở điểm 1 với điều kiện phải đăng ký chất lượng sản phẩm, vệ sinh công nghiệp và sản phẩm chế biến phải bảo đảm chất lượng, vệ sinh theo đúng tiêu chuẩn của Nhà nước đã quy định.

d) Dịch vụ sản xuất thủy sản.

Các hộ cá thể, tư doanh có quyền đăng ký sản xuất-kinh doanh các dịch vụ sản xuất thủy sản sau đây:

— Đóng mới và sửa chữa tàu thuyền.

— Sửa chữa máy thủy, máy cơ khí, máy chế biến... phục vụ cho khai thác, nuôi trồng, chế biến, bảo quản sản phẩm thủy sản.

Được đăng ký làm đại lý cho các tổ chức kinh tế quốc doanh hoặc đăng ký kinh doanh lưu thông các loại vật tư, con giống (phục vụ cho khai thác, nuôi trồng, chế biến thủy sản), sản phẩm thủy sản trong phạm vi tỉnh, cả nước dưới các hình thức đăng ký theo điều lệ đăng ký công thương nghiệp.

3. Quyền lợi và nghĩa vụ của các hộ kinh tế cá thể, tư doanh:

— Được Nhà nước công nhận tư cách pháp nhân và được đối xử bình đẳng như các thành phần kinh tế khác. Tài sản và thu nhập hợp pháp trong sản xuất, kinh doanh được Nhà nước công nhận và bảo hộ quyền sở hữu tư nhân. Chủ tài sản được quyền cho hưởng thừa kế theo luật định, được quyền bán, nhượng tài sản theo quy định của pháp luật Nhà nước.

— Được quyền sản xuất — kinh doanh tổng hợp, được tự lựa chọn hình thức sản xuất — kinh doanh, lựa chọn nghề nghiệp, sản phẩm phù hợp với yêu cầu của thị trường và khả năng của mình để đăng ký và chỉ được sản xuất kinh doanh đúng với nghề nghiệp và sản phẩm đã đăng ký. Khi cần thiết vì lý do nào đó có thể xin thay đổi nghề nghiệp và sản phẩm, có quyền giải thể hoặc chuyển sang hình thức sản xuất — kinh doanh khác.

— Có quyền quyết định tham gia hay không tham gia các hình thức liên hiệp sản xuất, liên doanh, liên kết với các đơn vị kinh tế khác theo phương thức, điều lệ, hoặc hợp đồng thỏa thuận về phân công lao động và chuyên môn hóa sản xuất, về cung ứng vật tư, tiêu thụ sản phẩm, về đầu tư kỹ thuật, mở rộng sản xuất.

— Các quyền lợi về xã hội của người làm kinh tế cá thể, tư doanh và con cái họ được pháp luật bảo hộ.

— Các hộ cá thể, tư doanh có nghĩa vụ nghiêm chỉnh chấp hành pháp luật, chính sách của Nhà nước, thực hiện đầy đủ nghĩa vụ nộp thuế, các khoản nộp vào quỹ xã hội chung, các hợp đồng đã ký kết, thực hiện pháp lệnh kế toán thống kê, luật lệ về thuế, lao động, bảo vệ nguồn lợi, môi trường.

Phần II

CÁC CHÍNH SÁCH VỀ MẶT NƯỚC, VẬT TƯ, TIÊU THỤ SẢN PHẨM, LAO ĐỘNG — XÃ HỘI VÀ TÀI CHÍNH, TÍN DỤNG

1. Về mặt nước.

Các hộ cá thể, tư doanh có quyền:

— Tự tổ chức sản xuất — kinh doanh, được chuyển quyền sử dụng mặt nước theo Luật Đất đai, được nhượng bán cây lâu năm, các công trình phục vụ sản xuất — kinh doanh đã xây dựng khi không kinh doanh hoặc chuyển sang làm việc khác, người được nhận mặt nước để tiếp tục sản xuất — kinh doanh phải thanh toán các khoản tiền cho người chủ cũ.

— Trường hợp có yêu cầu đặc biệt cần thu lại mặt nước trước thời hạn giao khoán, được Nhà nước hoặc chủ sử dụng mới có trách nhiệm bồi thường thỏa đáng cho chủ kinh doanh giá trị vật nuôi, cây trồng còn lại chưa thể thu hoạch và chi phí, cơ sở vật chất đã xây dựng theo chính sách chung của Nhà nước.

Các hộ cá thể, tư doanh sử dụng mặt nước sai với mục đích (san lấp làm nhà...) hoặc sau 6 tháng vẫn chưa đưa vào sản xuất (nếu không có lý do chính đáng) sẽ bị thu hồi, đồng thời phải bồi thường thiệt hại gây ra và chịu phạt do không tôn trọng cam kết khi nhận mặt nước đó.

2. Về vật tư.

Các hộ cá thể, tư doanh được quyền:

— Được mua vật tư, thiết bị lẻ trên thị trường hay tại cửa hàng Nhà nước hoặc của các đơn vị kinh tế khác.

— Được liên kết, liên doanh với các đơn vị kinh tế khác hoặc tự tổ chức khai thác, tìm kiếm các nguồn vật tư, nguyên liệu, nhiên liệu để phục vụ sản xuất theo pháp luật của Nhà nước.

— Được hợp đồng mua vật tư, nguyên liệu, nhiên liệu và bán sản phẩm với các Công ty, xí nghiệp quốc doanh, tập thể theo nguyên tắc thỏa thuận, bình đẳng, cùng có lợi.

— Được quyền dùng vốn tự có, quyền sử dụng ngoại tệ hoặc vàng của mình để mua thiết bị, vật tư, nguyên liệu về phục vụ sản xuất.

— Được nhận các vật tư, thiết bị, ngoại tệ của thân nhân ở nước ngoài gửi về và được hưởng chính sách thuế ưu đãi theo quy định của Nhà nước.

— Được Nhà nước khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi cho khai thác và tận dụng vật tư, nguyên liệu, nhiên liệu ở trong nước để phát triển sản xuất.

— Được gia công, hợp tác sản xuất với các đơn vị kinh tế quốc doanh, tập thể theo các hợp đồng thỏa thuận giữa hai bên để nhận vật tư, nguyên liệu, nhiên liệu, trang thiết bị và cung cấp lại sản phẩm khai thác được trong hoạt động khai thác thủy sản, nhận gia công các sản phẩm chế biến, nhận nuôi trồng thủy sản trên các mặt nước, hoặc đóng mới, sửa chữa tàu thuyền v.v...

3. Về tiêu thụ sản phẩm:

Ngoài số sản phẩm phải nộp thuế (nếu đóng thuế bằng hiện vật), sản phẩm bán theo hợp đồng mua vật tư bán sản phẩm hoặc sản phẩm gia công, chế biến cho các Công ty, xí nghiệp quốc doanh hoặc các đơn vị kinh tế tập thể, được quyền tự do tiêu thụ sản phẩm của mình theo chính sách lưu thông hàng hóa của Nhà nước.

4. Về xuất nhập khẩu:

Nhà nước khuyến khích các hộ kinh tế cá thể, tư doanh phát triển sản xuất hàng hóa thủy sản xuất khẩu.

Các hộ cá thể, tư doanh có quyền hợp đồng với các tổ chức xuất khẩu ở trong

nước để bán sản phẩm xuất khẩu, có quyền lựa chọn các tổ chức kinh doanh xuất — nhập khẩu của Nhà nước để ủy thác xuất khẩu sản phẩm của mình hay nhập vật tư theo các điều kiện thỏa thuận trong hợp đồng kinh tế và được hưởng quyền sử dụng ngoại tệ theo chính sách của Nhà nước, có quyền tham gia để tìm hiểu yêu cầu xuất nhập khẩu, nhu cầu và giá cả thị trường, mở rộng sản xuất sản phẩm xuất khẩu, được chung vốn với các tổ chức kinh tế Nhà nước của Việt Nam để liên doanh với Việt kiều hoặc người nước ngoài để sản xuất hoặc gia công hàng xuất khẩu theo Luật Đầu tư.

5. Về tài chính — tín dụng :

Nhà nước khuyến khích các hộ kinh tế cá thể, tư doanh tự bỏ vốn, vật tư, lao động vào phát triển sản xuất. Nếu vốn tự có chưa đủ để phát triển sản xuất — kinh doanh thì được vay vốn của Ngân hàng Nhà nước, của các tổ chức kinh tế khác, của cán bộ, công nhân viên, của nhân dân với lãi suất thỏa thuận.

— Các hộ tư doanh được phép gọi cõ phần hoặc vốn của các đơn vị kinh tế, cá nhân trong nước.

— Các hộ cá thể, tư doanh được vay tiền của thân nhân ở nước ngoài gửi qua Ngân hàng ngoại thương để phát triển sản xuất — kinh doanh, được phép trả khoản vay đó bằng ngoại tệ thuộc quyền sử dụng hoặc bằng sản phẩm, hàng hóa được phép xuất khẩu.

— Các hộ cá thể, tư doanh được phép mua lại cơ sở vật chất kỹ thuật hoặc nhận thầu một bộ phận hay toàn bộ xí nghiệp quốc doanh khi xí nghiệp đó giải thể từng phần hay toàn bộ.

— Các hộ cá thể, tư doanh được quyền lựa chọn một cơ sở ngân hàng để mở tài khoản, khi cần thiết có quyền thay đổi cơ sở ngân hàng.

— Các hộ cá thể, tư doanh phải thực hiện đúng Pháp lệnh kế toán thống kê của Nhà nước.

— Các hộ cá thể, tư doanh hoạt động sản xuất kinh doanh trong lĩnh vực khai thác, nuôi trồng, chế biến, dịch vụ sản xuất thủy sản phải đóng thuế theo chính sách cụ thể cho từng lĩnh vực sản xuất — kinh doanh đó.

— Trong trường hợp giải thể hoặc chuyển nhượng quyền sử dụng hay bán tài sản thì trước hết phải trả nợ ngân hàng, các khoản còn thiếu của Nhà nước nếu có.

6. Về khoa học kỹ thuật.

— Các hộ cá thể, tư doanh sản xuất — kinh doanh trong ngành thủy sản có quyền hợp tác, liên kết với các cơ quan, các nhà khoa học, các trường đại học, trung học dưới nhiều hình thức để nghiên cứu phát triển nghề mới, đưa nhanh tiến bộ khoa học kỹ thuật vào lĩnh vực khai thác, nuôi trồng, chế biến, bảo quản thủy sản, đóng sửa tàu thuyền nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả kinh tế trên cơ sở hợp đồng thỏa thuận giữa các bên. Các hộ cá thể, tư doanh được phép mua các công nghệ sản xuất mới và thiết bị kỹ thuật phục vụ sản xuất — kinh doanh.

— Nhà nước khuyến khích các hộ cá thể, tư doanh nghiên cứu, tìm tòi đổi mới công nghệ sản xuất, cải tiến và nâng cao chất lượng sản phẩm, năng suất lao động... Các phát minh, sáng chế nếu đăng ký với cơ quan chức năng của Nhà nước sẽ được giữ bản quyền và được Nhà nước xét khen thưởng theo quy chế chung.

— Các học sinh tốt nghiệp đại học, trung học chuyên nghiệp và công nhân kỹ thuật được khuyến khích vào làm việc trong các tổ chức kinh tế cá thể, tư doanh theo hợp đồng thỏa thuận.

— Nếu có yêu cầu cần thiết, các hộ kinh tế cá thể, tư doanh có thể cử người đi đào tạo về kỹ thuật trong các trường của Nhà nước hoặc cử người đi nghiên cứu thị trường, đào tạo về kỹ thuật ở nước ngoài thông qua hợp đồng, kế hoạch của đơn vị nhận ủy thác xuất nhập khẩu hay được phép trực tiếp của cơ quan thẩm quyền của Nhà nước; và tự chịu mọi chi phí.

7. Về lao động xã hội.

— Các hộ cá thể, tư doanh được quyền thuê lao động, kỹ thuật theo yêu cầu sản xuất — kinh doanh bằng các hợp đồng thỏa thuận giữa hai bên; và phải chấp hành nghiêm chỉnh các điều khoản của pháp luật về lao động, các quy định về quản lý lao động của địa phương, và chính sách bảo hiểm xã hội theo quy định của Nhà nước.

— Các hộ cá thể, tư doanh và lao động làm thuê có nghĩa vụ thực hiện đầy đủ các điều khoản quy định trong hợp đồng thỏa thuận. Ai vi phạm hợp đồng đều phải xét xử theo hợp đồng và theo pháp luật của Nhà nước.

— Các hộ cá thể, tư doanh và mọi người lao động có trách nhiệm chấp hành các quy phạm kỹ thuật an toàn và các chế độ bảo hộ lao động theo quy định của Nhà nước, và chịu sự kiểm tra giám sát của các cơ quan của Nhà nước.

— Mọi người lao động thuộc thành phần kinh tế cá thể, tư doanh đều được hưởng phúc lợi công cộng của toàn dân.

Phần III

VỀ THỦ TỤC ĐĂNG KÝ

Các hộ cá thể, tư doanh muốn đăng ký sản xuất — kinh doanh trong các lĩnh vực thuộc ngành thủy sản đã nêu ở trên phải thực hiện đầy đủ các thủ tục sau đây:

1. Làm đơn xin đăng ký sản xuất kinh doanh nói rõ ngành nghề, phương tiện, ngư cụ, diện tích mặt nước nuôi trồng, sản phẩm và hình thức sản xuất — kinh doanh theo sự phân cấp sau:

a) Đăng ký sản xuất — kinh doanh hộ cá thể xin Ủy ban Nhân dân xã, phường đối với nghề khai thác cá biển, chế biến, dịch vụ sản xuất thủy sản.

b) Đăng ký sản xuất — kinh doanh hộ tiêu chủ xin Ủy ban Nhân dân quận, huyện đối với nghề khai thác cá biển, chế biến, dịch vụ sản xuất thủy sản.

c) Đăng ký sản xuất — kinh doanh hình thức xí nghiệp tư doanh xin Ủy ban Nhân dân tỉnh, thành phố, đặc khu đối với nghề khai thác cá biển, nuôi trồng mạn lợ, nước ngọt, chế biến, dịch vụ sản xuất thủy sản.

Riêng đối với mặt nước nuôi trồng còn phải được sự đồng ý của các chủ sử dụng (quốc doanh, tập thể) hoặc được sự đồng ý của chủ quản lý (Ủy ban Nhân dân phường, xã hoặc Ủy ban Nhân dân quận, huyện, hoặc Ủy ban Nhân dân tỉnh, thành phố, đặc khu tùy theo sự phân cấp quản lý đối với từng loại diện tích mặt nước).

2. Làm thủ tục đăng kiểm phương tiện khai thác theo quy định của đăng kiểm tàu cá Việt Nam.

3. Đăng ký ngư cụ khai thác với ngành thủy sản huyện, thị.

4. Đăng ký chất lượng sản phẩm với cơ quan kiểm tra, đo lường chất lượng sản phẩm của tỉnh, thành phố, đặc khu.

Nếu sau 1 tháng gửi các thủ tục trên mà các cơ quan có thẩm quyền giải quyết không trả lời thì các hộ cá thể, tư doanh được phép hành nghề.

Phần IV

TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Thông tư hướng dẫn này được thực hiện thống nhất trong toàn ngành thủy sản.

Các Sở Thủy sản tổ chức phổ biến rộng rãi Thông tư này đến tận các hộ cá thể, tư doanh và các kế hoạch hướng dẫn thực hiện cụ thể Thông tư này.

Bộ trưởng Bộ Thủy sản
NGUYỄN TẤN TRỊNH